

SVEASKOG

Återväxt/plantering

Trygga din
skogs framtid.

När skogen avverkas ska den ersättas med ny. Vid föryngringen lägger du grunden till det nya beståndet. Du har då stora möjligheter att forma skogen och skapa bästa möjliga förutsättningar för god tillväxt. Väl utförda återväxtinsatser är ett säkert och effektivt sätt att öka det framtida värdet på skogen.

Återväxt

– början till en ny skog

Enligt Skogsvårdslagen är du skyldig att anlägga ny skog senast tre år efter avverkningen. Du ska använda beprövade metoder och trädslag som passar marken. Föryngringen måste också vara tät nog att trygga återväxten av ny skog.

Redan innan ett bestånd avverkas ska du göra en återväxtplanering, där du beslutar vilka trädslag som ska ersätta det gamla beståndet och vilken metod som ska användas för återväxt. Du måste ta med en mängd olika ståndortsfaktorer i beräkningen. Viktigast är vegetationstyp, markfuktighet och temperaturklimat. Vind- och snöförhållanden, försommartorka och risk för frost, snytbaggeangrepp och viltbete kan vara andra faktorer som påverkar metodvalet.

VIKTIGT ATT VÄLJA RÄTT TRÄDSLAG

Skogens framtida värde beror på hur väl du anpassar föryngringen till markens produktionsförmåga. Tall trivs bäst där det är torrt och magert, medan gran föredrar bördiga och fuktiga ståndorter. På medelgod jord kan en blandskog av gran och tall vara det bästa valet. Marker som är friska och fuktiga lämpar sig väl för björk i kombination med barrträd.

MARKBEREDNING

Som Sveriges största skogsägare och skogsvårdare markbereder Sveaskog årligen stora arealer skogsmark över hela landet. Tack vare vår storlek, erfarenhet och vårt driv att hela tiden utveckla såväl teknik som metoder kan vi ge dig värdefulla fördelar. Vår storlek gör också att vi ofta finns nära dig vilket håller nere flyttkostnader för maskiner och utrustning.

Markberedning för god växtmiljö

Markberedning är i de flesta fall nödvändig för ett lyckat förnyngningsresultat. Den gör att plantor och frö snabbare kan rota sig och att konkurrens från hyggesvegetationen blir mindre. Marktemperaturen ökar, vattenförsörjningen gynnas och näringstillgången blir bättre. Skaderisken minskar också. Bäst är att markbereda på hösten inför vårplantering. Beställ markberedning och plantor i god tid!

Föryngringens när, var och hur

Hur du ska föryngra beror på de naturliga förutsättningarna i skogen, ekonomin och vilket mål du har med beståndet. Genom att välja rätt föryngringsmetod och skyddsåtgärder ökar möjligheten att den nya skogen växer och utvecklas på ett lönsamt sätt.

Plantering

Plantering är den vanligaste metoden för att få upp ny skog. Den fungerar på nästan alla marker och ger den snabbaste och säkraste återbeskogningen. Plantering ger dessutom en skog av samma ålder, vilket underlättar den fortsatta skogsvården. Plantor klarar sig bättre än frön, men kostnaderna är högre. I de flesta fall kompenseras dock detta av att virkesproduktionen kommer igång tidigare samt att förädlingsvinsten ofta är hög för plantor.

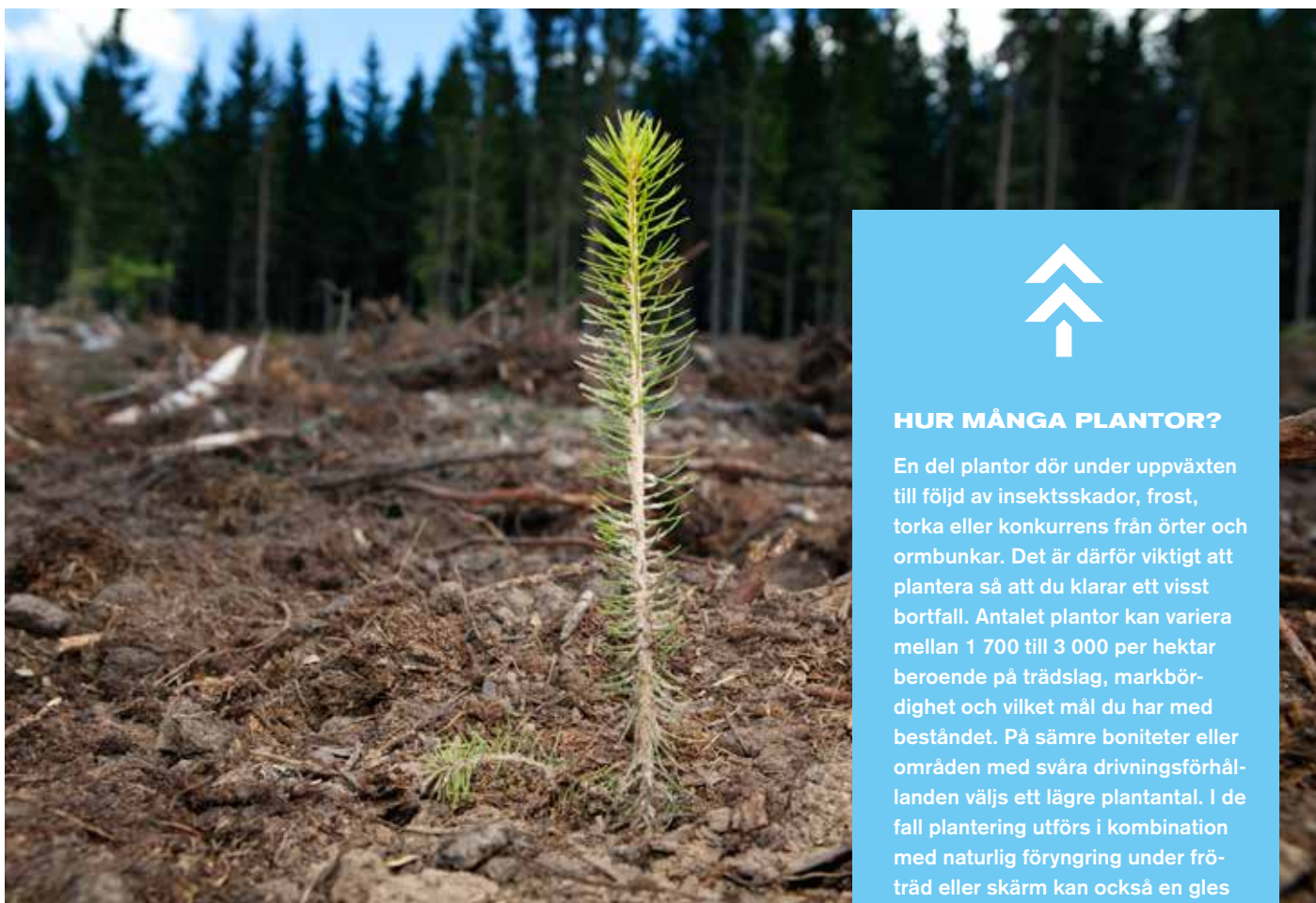
Plantering kan kombineras med skärm eller fröträd, samt användas som komplement till sådd och naturlig föryngring.

När? Bästa tid för plantering är på våren så fort tjälen släppt och marken är fuktig. Undvik att plantera under högsommaren då plantorna kan torka. Efter sommaren, i augusti och september, går också bra.

Hur? Planteringen görs med ett särskilt planteringsrör som sticks ner i marken. Grundregeln är att sätta plantan djupt, högt i torvan och långt från annan vegetation. Plantan ska planteras omgiven av mineraljord för att minska skador av snytbagge. Helst i en omvänd torva med mineraljord för hög tillväxt. Undvik att plantera plantor närmare varandra än 1 meter.

TILLFÖRLITLIGT

Plantering är en beprövad metod som passar för de flesta marker och trädslag.

HUR MÅNGA PLANTOR?

En del plantor dör under uppväxten till följd av insektsskador, frost, torka eller konkurrens från örter och ormbunkar. Det är därför viktigt att plantera så att du klarar ett visst bortfall. Antalet plantor kan variera mellan 1 700 till 3 000 per hektar beroende på trädslag, markbördighet och vilket mål du har med beståndet. På sämre boniteter eller områden med svåra drivningsförhållanden väljs ett lägre plantantal. I de fall plantering utförs i kombination med naturlig förnyring under fröträd eller skärm kan också en gles plantering vara aktuellt.

Täckrotsplantor har rotsystemet skyddat av en torvklump. De är relativt billiga att producera, lätta att plantera och kan planteras under en längre period under året. Det gör dem till huvudalternativet på flertalet marker i Sverige. Täckrotsplantor sätts främst på markberedda marker. En utveckling av täckrotsplantor är vårt unika Conniflex-skydd, ett mekaniskt skydd mot snyttbagge.

Barrotsplantor har bara rötter och en grövre stambas än täckrotsplantan. De lämpar sig vid plantering på bördigare marker samt på marker som inte markberetts. Högre kostnad gör dock att de används i begränsad omfattning.

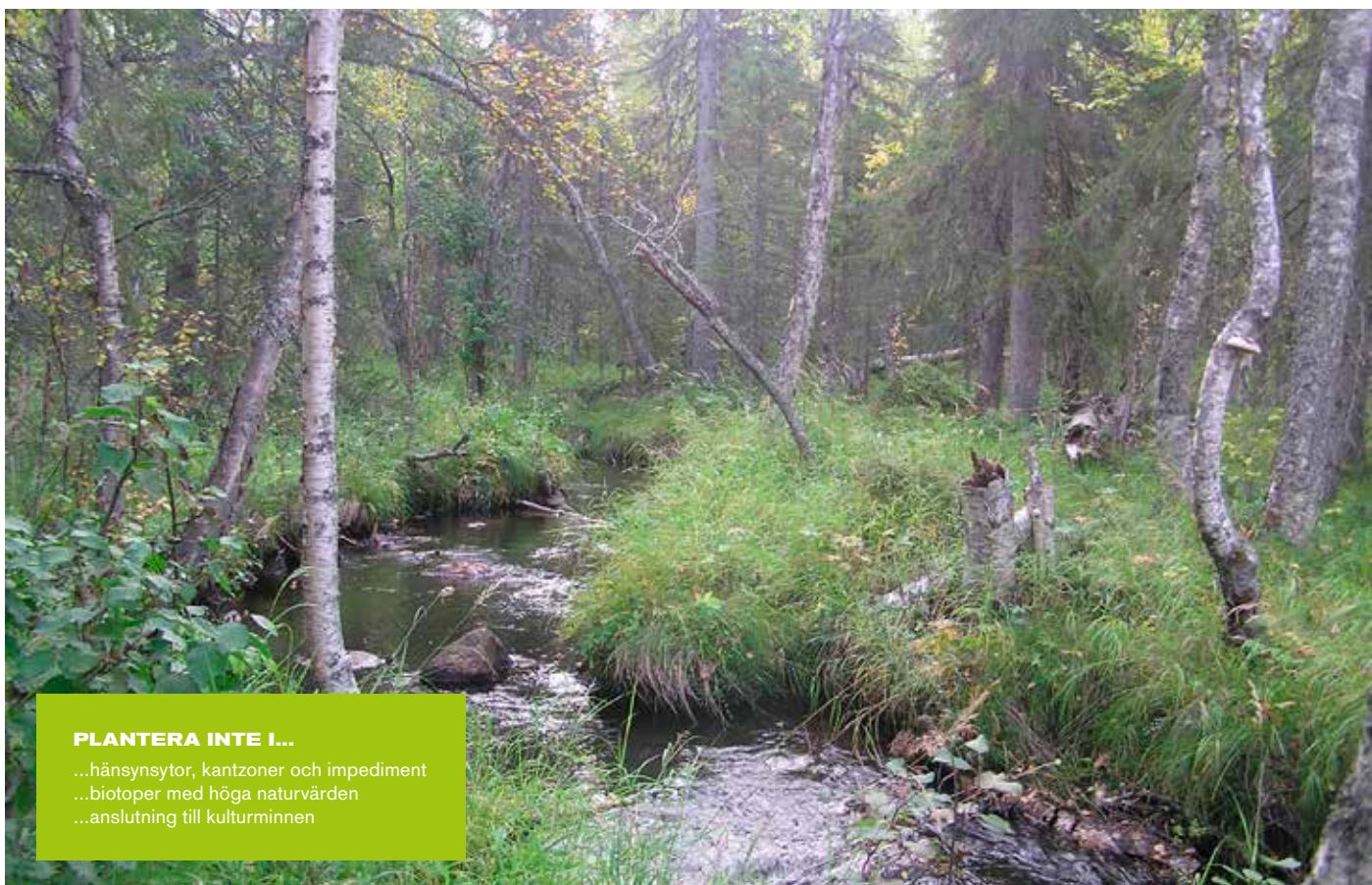

Sådd

Sådd är en förnyringmetod som ger en stor mängd plantor till rimlig kostnad. Sådd ger bättre förutsättningar för timmer av hög kvalitet. Frönas groningen och groddplantornas utveckling är dock känslig för väderleksvariationer, vilket gör metoden mer osäker än plantering. Kostnaderna för röjning blir också högre. Tall är det trädslag som vanligtvis sås och metoden passar på friska, vegetationsfattiga marker med medelgrov jord. Chanserna att sådden lyckas ökar om man använder frö av god kvalitet.

När? Bästa tid för sådd är senare delen av våren eller försommaren när marken börjar värmas upp men fortfarande är fuktig. Undvik att så i juli månad. Ju tidigare sådden sker desto mer hinner rotsystemet utvecklas under det första växtåret. Contortotal kan med fördel sås på hösten.

Hur? Fröna sprids antingen i markberedningsfläckar, så kallad fläcksådd, eller i harvfåran, så kallad radsådd. Idag är det vanligast med maskinsådd i samband med markberedning och mikropreparering. Mikropreparering innebär att man gör fördjupningar i form av ett våffelmönster i mineraljorden där fröet placeras. Fröet myllas sedan över genom erosion från kanterna.

PLANTERA INTE I...

- ...hänsynsytter, kantzoner och impediment
- ...biotoper med höga naturvärden
- ...anslutning till kulturminnen

Naturlig förnygring

Vid naturlig förnygring lämnas träd med god fröproduktion kvar efter avverkningen för att alstra nya plantor. Fröträd ger vanligtvis många plantor, vilket gynnar produktionen av kvalitetsvirke. Metoden är billig om den lyckas och medför positiva naturvärden, men kostnaderna för röjning blir ofta större än efter plantering. En stor ekonomisk nackdel är att man inte kan utnyttja mertillväxten som man får av frön från fröplantager, vilket man oftast får vid plantering.

Naturlig förnygring används främst för tall på magra marker där konkurrensen från annan vegetation inte är så stor. Klimatet får inte heller vara för kyligt, eftersom tallens frön då inte hinner mogna tillräckligt. En självförnygring måste enligt skogsvårdslagen ha en tillfredsställande förnygring inom 5 år i södra Sverige och 10 år i norra.

Kontrollera återväxten

Ett eller två år efter en återväxtåtgärd gjorts bör den efterkontrolleras. Om många plantor dött kan en hjälpplantering behövas. Ibland krävs också insatser i form av grärensning, plantröjning eller behandling med viltskydds- och insektsmedel. Vid risk för viltskador kan viltstängsling behöva övervägas.

Om delar av förnygringen inte tar sig är det viktigt att ta reda på orsaken. Kanske har du valt olämpligt trädslag, köpt dåliga plantor eller råkat ut för torka eller snytbaggangrepp. Dokumentera gärna tänkbara fel och de åtgärder du sätter in, så blir det lättare att planera och göra rätt val i framtiden.

10 GODA RÅD INFÖR PLANTERINGEN

1. Plantera hygget så snart som möjligt.
2. Öka överlevnaden med markberedning.
3. Låt marken bestämma trädslaget.
4. Använd större plantor ju kraftigare hyggesvegetationen är.
5. Bevara plantans vitalitet med god plantvård.
6. Välj planteringspunkt med omsorg för att öka överlevnad och tillväxt.
7. Var noggrann vid planteringen.
8. Plantera tillräckligt många plantor.
9. Använd snytbaggesskydd vid behov.
10. Kontrollera planteringen.

FSC® – för ett ansvarsfullt och hållbart skogsbruk

Sveaskog är medlemsföretag i FSC, en internationellt oberoende organisation för certifiering av skogsbruk och skogsprodukter. Genom att konsekvent tillämpa FSCs regler främjar vi ett miljöanpassat, socialt ansvarstagande och ekonomiskt hållbart skogsbruk – både i våra egna skogar och i samband med virkesköp från andra skogsägare. FSC genomsyrar hela vår skogliga verksamhet och alla skötselåtgärder vi åtar oss – inklusive föryngring/plantering.

FSC®-tillämpningar vid föryngring/plantering

FSC uppmuntrar till naturlig föryngring där detta är lämpligt, även i blötare marker genom selektiv avverkning som luckhuggning. Vid plantering är det viktigt att den genomförs på rätt sätt med rätt utrustning. Utförs planteringen av en entreprenör är det förstås också viktigt att personalen har bra anställnings- och arbetsvillkor.

Vid markberedning ska risker för erosion minimeras och död ved på hygget värnas. Att plantera främmande trädslag är tillåtet i mindre skala. När det gäller användandet av kemiska bekämpningsmedel på skogsmark är FSC:s regler mycket restriktiva. Sveaskogs målsättning är därför att på sikt helt ersätta kemiska skyddspreparat på plantor med andra icke-kemiska skydd och metoder. Ett exempel är Sveaskogs helägda dotterbolag Svenska Skogsplantors unika Conniflex-skydd, ett effektivt och miljövänligt mekaniskt plantskydd mot snytbagge. En annan effektiv och alternativ skyddsåtgärd är väl utförd markberedning. Liksom att föryngra under högskärm, samt att använda stora plantor med större överlevnadspotential.

Enkel och lönsam certifiering

Sveaskog erbjuder privata skogsägare en certifieringslösning där flera skogsägare delar på ett certifikat som Sveaskog administrerar. En fördel är att det blir enklare och billigare än att ha eget certifikat. En annan fördel är att din skog blir värdefullare tack vare allt större efterfrågan på certifierat virke.

Märket för
ansvarsfullt
skogsbruk

FSC® är en oberoende internationell organisation för certifiering av ansvarsfullt skogsbruk. Målet är att skogen brukas på ett ansvarsfullt sätt, såväl miljömässigt, socialt som ekonomiskt. FSCs logo på produkter står för oberoende certifiering av skogsbruk och produkttillverkning enligt FSCs regler.

Fördelaktig föryngring med Sveaskog

Hos Sveaskog får du hjälp att planera och utföra föryngring i din skog. Vi åtar oss gärna hela kedjan från avverkning till markberedning och plantering eller sådd. Vi kan också hjälpa till med uppföljning, skyddsåtgärder och hjälpplantering. Vårt dotterbolag Svenska Skogsplantor arbetar med produktion och försäljning av högkvalitativa skogsplantor.

Svenska Skogsplantor är ett rikstäckande företag med specialistkompetens på plantor och skogsföryngring. Här finns ett brett utbud av skogsplantor och relaterade tjänster. Produktionen är anpassad till regionala förhållanden och behov. Vi finns alltid nära din skog.

Med stor skoglig kompetens och modern teknik vill Sveaskog vara det bästa alternativet för dig som äger skog. Om du vill sköta föryngringen själv ger vi dig rätt verktyg för att förbereda återväxten, rekommendationer om antal plantor per hektar och hjälp att hitta rätt planttyp. Hos oss får du även råd och stöd i andra skogliga frågor. Tillsammans skapar vi en lönsam återväxt i din skog.

Sveaskog, tel 0771-787 000, www.sveaskog.se

Våra tjänster: ■ Slutavverkning ■ Vägar ■ Biobränsle ■ Röjning ■ Gödsling ■ Förvaltning
■ Gallring ■ Certifiering ■ Skogsbruksplan ■ Återväxt/plantering ■ Markberedning

Vi på Sveaskog är Sveriges ledande skogs företag. Vi säljer timmer, massaved och biobränsle. Vi gör också markaffärer och arbetar med jakt, fiske och andra naturupplevelser. I allt vi gör värnar vi en hållbar utveckling. Skogen är kärnan för oss och därför driver vi utvecklingen av dess värden.